
Tid 12.02.2024 kl. 19:00 - 19:30

Plats Stadsfullmäktiges sessionssal

FÖRTECKNING ÖVER BEHANDLADE ÄRENDEN

Paragraf	Rubrik	Sida
§ 1	Konstituering av sammanträdet	4
§ 2	Presentation av Grankulla stads program för missbruksförebyggande 2023–2025	5
§ 3	Program för integrationsfrämjande 2023–2025	9
§ 4	Fullmäktigemotion om att öka parkeringsplatsernas antal vid Grankulla hälsovårdscentral	13
§ 5	Svar på fullmäktigemotion om att slopa hundförbudet på Grankulla begravningsplats och Träskmossens myrområde	16
§ 6	Mötestidtabell för stadsfullmäktige år 2024 och våren 2025	21
§ 7	Fullmäktigemotion	22

Närvarande	Ala-Reinikka Tapani	ordförande	
	Stenberg Stefan	I vice ordförande	
	Pesonen Juha	II vice ordförande	
	Aitola Minna	ledamot	
	Ant-Wuorinen Lauri	ledamot	
	Björk Bo-Christer	ledamot	
	Colliander-Nyman Nina	ledamot	
	Hammarberg Johanna	ledamot	
	Huttunen Jarkko	ledamot	
	Häyrinen-Immonen Ritva	ledamot	
	Johansson Johan	ledamot	
	Kauppila Matti	ledamot	
	Kiesiläinen Suvi	ledamot	
	Lehmuskoski Tuula	ledamot	
	Lerche Jessica	ledamot	
	Limnell Patrik	ledamot	
	Löfstedt-Söderholm Gunilla	ledamot	
	Miettinen Taisto	ledamot	
	Mollgren Satu	ledamot	
	Nysten Patrick	ledamot	
	Palojoki Risto	ledamot	
	Rehn-Kivi Veronica	ledamot	
	Rintamäki-Ovaska Tiina	ledamot	
	Salminen Mikko J.	ledamot	
	Sederholm Camilla	ledamot	
	Tupamäki Binga	ledamot	
	Vaenerberg Lotta	ledamot	
	Villa Sami	ledamot	
	Wahlstedt Virva	ledamot	
	Waselius Fredrik	ledamot	
	Waselius Lulu	ledamot	
	Westermarck Susanna	ledamot	
Helkkula Vesa	ersättare		
Kurkela Heikki	ersättare		
Stolt Sofia	ersättare		
Ehnholm Freja	ungdomsfullmäktiges representant		
Masar Christoffer	stadsdirektör		
Ormio Hanna	förvaltningsdirektör		
Salomaa Laura	tillfällig välfärdskoordinator	§§ 1 - 2, klo 19.00 - 19.15	
Frånvarande	Nuutinen Saana	ledamot	
	Saarela Konsta	ledamot	
	Tuohioja Pauli	ledamot	

Behandlade ärenden 1 - 7

Underskrifter

Tapani Ala-Reinikka
ordförande

Hanna Ormio
protokollförare

Suvi Kiesiläinen
protokolljusterare

Johan Johansson
protokolljusterare

Protokollet läggs
fram offentligt

Grankulla stads webbplats 19.02.2024

Stadsfullmäktige

§ 1

12.02.2024

Konstituering av sammanträdet

STF 12.02.2024 § 1

Fullmäktiges sammanträde är beslutfört när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande.

Beslutsförslag:

Ordföranden konstaterar vilka som är närvarande samt att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutfört.

Fullmäktige väljer två protokolljusterare.

Beslut:

Ordförande konstaterade de närvarande samt att sammanträdet var lagligt sammankallat och beslutfört.

Fullmäktige valde ledamot Suvi Kiesiläinen och ledamot Johan Johansson till protokolljusterare.

Stadsfullmäktige

§ 2

12.02.2024

Presentation av Grankulla stads program för missbruksförebyggande 2023–2025

STF 12.02.2024 § 2

150/00.01.02.02/2023

Mer information:

tillfällig välfärdskoordinator Laura Salomaa, tfn 040 194 8508
fornamn.efternamn@grankulla.fi

Det missbruksförebyggande arbetet utgör en del av kommunens arbete för att främja hälsa och välfärd. Det är fråga om lagstadgad (523/2015;1326/2010) verksamhet för att förebygga och minska bruket av alkohol, tobaks- och nikotinprodukter, narkotikabruk och penningsspelproblem samt de hälsorelaterade, sociala och samhällsliga problem som dessa orsakar. Det missbruksförebyggande arbetet riktar sig till hela befolkningen.

Lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet definierar kommunens ansvar för ordnandet av arbetet samt dess uppgifter inom det missbruksförebyggande arbetet. På kommunernas missbruksförebyggande arbete tillämpas dessutom det som bestäms i 11 och 12 § i hälso- och sjukvårdslagen om främjandet av hälsa och välfärd samt planeringen av och rapporteringen om detta arbete. Landskapen kommer i framtiden att arbeta på regional nivå och ge kommunerna expertstöd, men det lokala ansvaret stannar kvar hos kommunerna.

Den plan som den tvärssektoriella HYTE-arbetsgruppen berett till stöd för det kommunala missbruksförebyggande arbetet synliggör kompetensen hos olika aktörer inom staden, det missbruksförebyggande arbete som de genomför samt arbetsfördelningen och utvecklings- och samarbetsbehoven under strategiperioden.

Programmet för missbruksförebyggande arbete utgör en del av stadens strategi.

Målen i programmet och de åtgärder som stöder målen är uppsatta utgående från missbrukssituationen, de lokala förhållandena samt det Missbruksförebyggande programmet (Ehkäisevän päihdetyön ohjelma, på finska, Social- och hälsovårdsministeriet 2015). Vid uppsättningen av målen har vi också beaktat hur det föregående programmet utfallit och de utvecklingsmål som kan härledas ur det.

Programmet innehåller sex tyngdpunkter som anger riktlinjerna för det missbruksförebyggande arbetet: definiering av strukturerna, rapportering om skador, identifiering av riskanvändning och problem samt stöd på ett tidigt stadium, förebyggande av problem och skador, säkerställande av kompetensen inom det missbruksförebyggande arbetet och skapande av samarbetsstrukturer med samarbetspartner. I programmet beskriver vi de metoder för missbruksförebyggande arbete som används i Grankulla i olika miljöer och inom olika sektorer. Under åren 2023–2025 befinner sig programmet för

Stadsfullmäktige

§ 2

12.02.2024

missbruksförebyggande arbetet i en övergångsperiod innan arbetet inom välfärdsområdet startar i sin helhet.

I samband med bokslutsprocessen följer vi årligen upp hur åtgärderna fortskrider och vi rapporterar om det regelbundet varje år i en kortfattad välfärdsberättelse och varje fullmäktigeperiod i en omfattande välfärdsberättelse med hjälp av överenskomna indikatorer.

Enligt 5 § i lagen om förebyggande rusmedelsarbete ska kommunen både organisera det missbruksförebyggande arbetet inom sitt område och utse ett organ i enlighet med kommunallagen med ansvar för det missbruksförebyggande arbetet. Organet kan delegera ansvaret för uppgifterna och koordineringen av dem till kommunens multiprofessionella arbetsgrupp. Organet ska försäkra sig om att förvaltningsområdena inom kommunen genomför missbruksförebyggande arbete och att kommunen sörjer för uppföljningen av och kommunikationen om missbruksläget samt se till att kommunen erbjuder invånarna information om missbruksskador och om hur de kan minskas.

Välfärdsutskottet är det organ som ansvarar för det missbruksförebyggande arbetet och den multiprofessionella HYTE-arbetsgruppen ansvarar för uppgifterna och koordineringen av dem.

Välfärdsutskottet antecknade förslaget för kännedom vid sitt möte 8.3.2023 (§ 13) och beslutade be om utlåtanden av de övriga utskotten, äldre- och handikappråden samt ungdomsfullmäktige om Grankulla stads program för missbruksförebyggande arbete för åren 2023–2025.

Utlåtandena gavs av finska och svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik, samhällstekniska utskottet, ungdomsfullmäktige, äldre- och handikapprådet (utlåtandena som **bakgrundsmaterial**).

De mål och den metod för uppföljning som presenterades i programmet ansågs generellt sett vara bra och synpunkterna i utlåtandena ansluter sig till tyngdpunkterna i programmet för missbruksförebyggande arbete: mångsidig kommunikation, riskkonsumtion och tidig identifiering av problem och förebyggande av dem samt sakkunnigas kompetens.

I utskottens utlåtanden framhölls att missbruksförebyggande arbete som utförs i vardagsmiljön är centralt då det gäller att främja barns och ungdomars välfärd. Även vikten av samarbete över förvaltnings-, sektors- och kommungränserna betonades. En aktiv dialog mellan parterna i Grankulla ansågs vara en förutsättning för att lyckas med det missbruksförebyggande arbetet. Framför allt önskades mer diskussion och mer synlig kommunikation mellan välfärdsområdet och staden.

Finska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik ansåg att utvecklingen av samarbete mellan ungdomsarbetet och skolorna är viktigt. Västra Nylands välfärdsområde är en betydande aktör. Utskottet föreslog att programmet också skulle kunna förtydliga strukturen för samarbetet. Dessutom föreslog utskottet att information om missbrukstjänster inom välfärdsområdet skulle ingå i

Stadsfullmäktige

§ 2

12.02.2024

kommunikationsåtgärderna. Offentlig diskussion och kommunikation i lokaltidningen bör också utnyttjas i det missbruksförebyggande arbetet.

Svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik ansåg att Grankulla stads program för missbruksförebyggande arbete 2023–2025 är omfattande när det gäller småbarnspedagogik och undervisning.

Samhällstekniska utskottet fästade uppmärksamhet vid rökfriheten och märkning av rökplatser och rökförbud med skyltar enligt lagen som trädde i kraft i början av 2022.

Ungdomsfullmäktige konstaterade i sitt utlåtande att strategin verkar bra. Missbruksförebyggande arbete utgör ett viktigt inslag i ungdomsledarnas dagliga arbete och utförs över förvaltnings- och kommungränserna.

Äldrerådet betonade i sitt utlåtande vikten av att beakta de speciella alkoholskador som drabbar just den åldrande befolkningen, bl.a. samverkan av alkohol och läkemedel, större risk för olyckor, problem som föranleds av penningspelberoende och andra sociala problem. En låg tröskel att föra saken på tal är viktig inte bara inom äldreomsorgen utan också i servicen för alla åldersgrupper. Alla åtgärder som minskar bruket av alkohol och droger gagnar den mentala hälsan och även välfärden överlag.

Handikapprådet lyfte i sitt utlåtande fram särdragen i det förebyggande rusmedelsarbete som riktar sig till personer med funktionsnedsättning samt de personer bland dessa som hör till riskgrupper och behöver särskilt stöd. Kommunikationen och materialet bör planeras så att också alla specialgruppers behov blir beaktade. Handikapprådet påpekade i sitt utlåtande att personer med funktionsnedsättning inte har beaktats inom olika områden.

Utlåtandena avspeglade en förståelse för att det missbruksförebyggande arbetet är ett samarbete mellan många olika aktörer och att kommunikation spelar en stor roll i att förmedla information. Alla utlåtandena har beaktats i Grankulla stads program för missbruksförebyggande arbete 2023–2025.

Den tvärssektoriella HYTE-arbetsgruppen koordinerar genomförandet av programmet för missbruksförebyggande arbete. Om utfallet av programmet rapporteras årligen bl.a. i samband med välfärdsrapporten.

Välfärdsutskottet (4.10.2023 § 57) och stadsstyrelsen (20.11.2023 § 193) godkände för sin del Grankulla stads program för missbruksförebyggande arbete 2023–2025 (**bilaga**).

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige godkänner Grankulla stads program för missbruksförebyggande arbete 2023–2025 som finns som bilaga.

.....

Tillfällig välfärdscoordinator Laura Salomaa redogjorde för ärendet.

Stadsfullmäktige

§ 2

12.02.2024

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Bilagor:

Grankulla stads program för missbruksförebyggande arbete 2023–2025

Bakgrundsmaterial:

Utlåtanden om programmet för missbruksförebyggande arbete 2023–2025

Stadsfullmäktige

§ 3

12.02.2024

Program för integrationsfrämjande 2023–2025

STF 12.02.2024 § 3

149/00.01.02.02/2023

Mer information:

boenderådgivare / integrationskoordinator Nina Reis, tfn 040 702 6519
tillfälliga välfärdskoordinator Laura Salomaa, tfn 040 194 8508
fornamn.efternamn@grankulla.fi.

I lagen om främjande av integration (1386/2010, § 32) ingår bestämmelsen att kommunerna ska göra upp ett program för integrationsfrämjande som godkänns i respektive kommuns kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Avtalet mellan kommunen och NTM-centralen om ersättning för personer som får internationellt skydd förutsätter att kommunen har ett gällande program för integrationsfrämjande.

Grankulla stads program för integrationsfrämjande för den föregående fullmäktigeperioden 2018–2022 godkändes i stadsfullmäktige 13.5.2019 § 31. Det här programmet som nu behandlas är en uppdaterad version av det tidigare programmet för integrationsfrämjande. Föregående gång ansvarade social- och hälsovårdssektorn för beredningen av ärendet, den här gången har beredningen gjorts som ett samarbete mellan integrationskoordinatorn inom allmänna förvaltningen och välfärdskoordinatorn inom bildningsväsendet. Eftersom integration ingår i allmänna förvaltningens ansvarsområden har stadsstyrelsen i enlighet med stadens förvaltningsstadga ansvar för att upprätta programmet och be om utlåtanden.

Lagen om främjande av integration (1386/2010) slår fast kommunens skyldigheter i fråga om integration. Enligt lagen ska invandrabefolkningens behov och främjandet av integrationen beaktas i kommunens och de andra lokala myndigheternas allmänna planering, verksamhet och uppföljning.

Enligt den strategi som stadsfullmäktige har godkänt för åren 2023–2030 är Grankulla en invånarfokuserad, öppen, gemenskaplig och jämlik, klimatsmart och hållbar stad som siktar på att invånarna ska må väl och vara nöjda och aktiva.

Den här versionen av det föregående programmet som nu läggs fram för uppdatering fungerar som ett program för integrationsfrämjande under övergångsperioden för social- och hälsovårdsreformen. Programmet kan senare kompletteras enligt överenskommelse med välfärdsområdet. Den gällande lagen om främjande av integration ersätts med en ny lag (681/2023) med samma namn från och med 1.1.2025. Därför omfattar programmet som nu läggs fram för godkännande endast åren 2023–2025.

Stadsstyrelsen beslutade 13.3.2023 § 55 att be om utlåtanden om programmet av välfärdsutskottet och utskotten för undervisning och småbarnspedagogik.

Stadsfullmäktige

§ 3

12.02.2024

Utlåtandena från utskotten ger vid handen att programmets mål är förenliga med utskottens synsätt, men att de kräver uppdateringar. Målen och åtgärderna i programmet samt uppföljningen och bedömningen av dem stöder de olika aktörernas integrationsfrämjande verksamhet. Samarbete mellan olika aktörer både inom Grankulla och hela regionen betraktas också som ett villkor för lyckad integration.

Finska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik konstaterar att den öppna familjeverksamheten, småbarnspedagogiken och skolorna erbjuder invandrarfamiljerna en viktig anknytning till det finländska samhället och en mångsidig uppväxtmiljö. Därför behövs omarbetning särskilt i fråga om småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. Uppmärksamhet ska särskilt fästas vid att minska kunskapsskillnaderna mellan personer med invandrarbakgrund och infödda finländare samt vid att stödja delaktighet med hjälp av till exempel Granmodellens kostnadsfria klubbar. Utöver detta framhåller svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik möjligheten till integration även på svenska.

Välfärdsutskottet lyfte särskilt fram den svenskspråkiga integrationsvägen samt den nya regeringens proposition om att stärka den svenskspråkiga integrationsvägen i kommunerna. Dessutom betonade utskottet att den nya integrationslagen träder i kraft 1.1.2025, vilket staden har skäl att förbereda sig på.

Utskottens utlåtanden samt anvisningar finns som **bakgrundsmaterial**.

Inom idrotts-, kultur- och ungdomstjänsterna ingår integrationen i den dagliga serviceproduktionen. Inom ungdomsarbetet betonas tolerans och förståelse för andra människor samt vikten av att acceptera mångfald. Inom kulturtjänsterna, biblioteket och medborgarinstitutet ingår integration i det dagliga arbetet och utgångspunkten är att tjänsterna är öppna för alla.

Programmet för integrationsfrämjande 2023–2025 (**bilaga**) har omarbetats utgående från utskottens anvisningar bland annat genom uppdatering av tabellerna i enlighet med de senaste siffrorna samt genom granskning av det nya regeringsprogrammet och den nya integrationslagen. Även tillägg om att stärka den svenskspråkiga integrationsvägen och om stöd från tredje sektorn har gjorts.

Programmet består av tydliga mål och åtgärder samt uppföljning för perioden 2023–2025. Fokus ligger på att stödja det psykiska och fysiska välbefinnandet samt att stärka delaktigheten, lärandet och individens egen aktivitet. Dessutom ligger betoningen på sysselsättningsmöjligheter, meningsfulla fritidsaktiviteter samt möten mellan kulturer. Med dessa mål strävar staden efter en dubbelriktad integrering och främjande av goda befolkningsrelationer.

Målet för integrationsfrämjandet i Grankulla är att stödja invandrarnas delaktighet i det finländska samhället och upprätthålla goda befolkningsrelationer. Grankulla är en internationell stad som satsar på likabehandling och jämlikhet mellan samtliga befolkningsgrupper.

Stadsfullmäktige

§ 3

12.02.2024

Integrationsfrämjandet är organiserat som sektorsövergripande samarbete mellan olika myndigheter, organisationer och andra aktörer.

Stadsstyrelsen gjorde under sitt sammanträde 29.1.2024 § 16 tillägg i utkastet till programmet för integrationsfrämjande om att ha som mål att stärka barnens språkliga färdigheter och minska på skillnaderna i inlärningsresultaten mellan barn och ungdomar med invandrarbakgrund och infödda finländare. Dessutom fäste stadsstyrelsen uppmärksamhet vid deltagandet bland vårdnadshavare som talar ett annat modersmål än finska eller svenska i föräldrakvällar och andra evenemang som skolorna eller småbarnspedagogiken ordnar.

Utarbetandet av programmet för integrationsfrämjande under förra året drog ut på tiden bland annat eftersom det skedde personalbyten och för att social- och hälsovårdsreformen ökade arbetsbelastningen. Beredningen av ett program för integrationsfrämjande som är i enlighet med den nya lagen om främjande av integration (681/2023) inleds ännu under det här året. Grankulla genomför arbetet i samarbete med Västra Nylands välfärdsområde och Esbo stad.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige beslutar att godkänna det bifogade programmet för integrationsfrämjande 2023–2025.

.....

Under diskussionen gjorde ledamot Suvi Kiesiläinen ett motförslag med följande innehåll:

”Vi godkänner programmet för integrationsfrämjande 2023–2025. Samtidigt startar vi uppdateringen av programmet så att innehållet i fråga om åren 2024 och 2025 preciseras och uppdateras, listan över åtgärder konkretiseras och sammanställs till en tabell. Det uppdaterade programmet förs till fullmäktige för godkännande senast 17.6.2024. Under första kvartalet år 2025 presenteras ett sammandrag av åtgärdsuppföljningen år 2024 för fullmäktige.”

Kiesiläinens motförslag, som antecknats i mötessystemet, understöddes av ledamöterna Minna Aitola, Lauri Ant-Wuorinen, Nina Colliander-Nyman, Ritva Häyrinen-Immonen, Johan Johansson, Heikki Kurkela, Satu Mollgren, Risto Palojoki, Juha Pesonen, Mikko J. Salminen, Camilla Sederholm, Sofia Stolt, Binga Tupamäki, Virva Wahlstedt, Fredrik Waselius, Lulu Waselius, Susanna Westermarck.

Under sammanträdet antecknade ledamöterna inga fler motförslag i mötessystemet.

Ordförande hörde efter om ledamot Kiesiläinens ändringsförslag kunde godkännas enhälligt. Fullmäktige godkände motförslaget enhälligt.

Beslut:

Fullmäktige beslutade att godkänna det bifogade programmet för integrationsfrämjande 2023–2025.

Stadsfullmäktige

§ 3

12.02.2024

Dessutom beslutade fullmäktige att samtidigt starta uppdateringen av programmet så att innehållet i fråga om åren 2024 och 2025 preciseras och uppdateras, listan över åtgärder konkretiseras och sammanställs till en tabell. Det uppdaterade programmet förs till fullmäktige för godkännande senast 17.6.2024. För fullmäktige presenteras ett sammandrag av åtgärderna år 2024 under första kvartalet år 2025.

Bilagor:

Program för integrationsfrämjande 2023–2025

Bakgrundsmaterial:

Utskottens utlåtanden samt anvisningar

Stadsfullmäktige

§ 4

12.02.2024

Fullmäktigemotion om att öka parkeringsplatsernas antal vid Grankulla hälsovårdscentral

STF 12.02.2024 § 4

178/00.02.10.00/2023

Mer information:

direktör för samhällstekniken Marianna Harju, tfn 050 304 1234
projektingenjör inom kommuntekniken Anna Ahtila, tfn 050 544 6427
fornamn.efternamn@grankulla.fi

Ledamot Gunilla Löfstedt-Söderholm med flera har lämnat en fullmäktigemotion (**bakgrundsmaterial**) under stadsfullmäktiges sammanträde 20.3.2023 § 20. I motionen föreslås att Grankulla stad ökar parkeringsplatserna för patienter och besökare vid hälsovårdscentralen. Staden bör undersöka möjligheten att öka antalet parkeringsplatser för patienter på den angränsande tomten på Stationsvägen 17. Staden kunde i samarbete med välfärdsområdet även undersöka möjligheten att flytta en del av parkeringsplatserna för personalen till tomten på Stationsvägen 17 för att frigöra parkeringsplatser för patienter intill hälsovårdscentralen.

Kommuntekniken i Grankulla stad har under hösten utrett utvecklandet av parkeringen vid hälsovårdscentralen med utgångspunkt i att parkeringsområdet inte utbreder sig utanför hälsovårdscentralens tomt i enlighet med principerna för parkering som stadens samhällstekniska utskott godkänt (samhällstekniska utskottet 25.8.2020 § 83, Fastställande av principerna för parkering och ändringsförslag till de nuvarande parkeringsarrangemangen när kommunal parkeringsövervakning inleds). Den här principen garanterar att alla aktörer och invånare behandlas jämligt i Grankulla. Kommuntekniken har även tidigare fört diskussioner med personalen vid hälsovårdscentralen om både arbetstagarnas och kundernas behov i fråga om parkering.

Kommunteknikens projektingenjör har flera gånger varit vid hälsovårdscentralen och räknat användningsgraden på parkeringsområdet och iakttagit parkeringsförfarandet. Kommuntekniken har diskuterat ämnet med parkeringsövervakningen, avdelningsskötaren vid hälsovårdscentralen och stadens underhållsenhet. På basis av diskussionerna och uppföljningen hittade kommuntekniken tre olika åtgärder som staden kan föra framåt med snabb tidtabell:

Som ett resultat av diskussionerna får personalen ytterligare 2–3 parkeringsplatser på den nuvarande personalparkeringen genom flytt av parkeringsmärket och målning av fler parkeringsrutor. Ändringen minskar på trycket hos personalen att använda kundparkeringen som tillfällig parkeringsplats. På en del av parkeringsplatserna för kunder ändras tidsbegränsningen från det nuvarande tre timmar med parkeringsskiva till en timme med parkeringsskiva så att kundparkeringen endast används av hälsovårdscentralens kunder. En del av parkeringsplatserna för kunder kommer fortsättningsvis att ha en tidsbegränsning på tre timmar med parkeringsskiva för att eventuella längre besök på hälsovårdscentralen fortfarande ska vara möjliga.

Stadsfullmäktige

§ 4

12.02.2024

Under vintern har parkeringsområdet vid hälsovårdscentralen intensifierad parkeringsövervakning. Den intensifierade övervakningen gäller både kundparkeringen och personalparkeringen. Personalen vid hälsovårdscentralen använder parkeringstillstånd som deras organisation har beviljat dem. Parkeringsövervakningen har vetskap om tillstånden och kan därför ingripa i felanvändning av platserna som är reserverade för personalen. Efter vintern kommer kommuntekniken och parkeringsövervakningen att utvärdera hurdan inverkan den intensifierade övervakningen har haft på parkerandet.

Det är även värt att notera att personalen vid hälsovårdscentralen har möjlighet att tänka över om fördelningen av parkeringsplatserna mellan personalen och kunderna borde ändras från nuläget. Till exempel kunde endast det antal parkeringsplatser som motsvarar behovet hos anställda som har en längre arbetsväg tilldelas personalen. Efterfrågan kan även påverkas genom att göra parkeringsplatserna avgiftsbelagda. Grankulla stad strävar efter att främja hållbara färd sätt, så det är önskvärt att även personalen vid hälsovårdscentralen, såvitt möjligt, använder kollektiva färdmedel eller går och cyklar till jobbet. Då räcker parkeringsplatserna bättre till för kunder som eventuellt är sjuka eller har nedsatt kondition. Utveckling av cykelparkeringen på hälsovårdscentralens tomt är också en möjlig framtida åtgärd som skulle tjäna både personalen och kunderna.

Förslaget om att bygga ut parkeringen mot gården på fastigheten Stationsvägen 17 är för tillfället inte genomförbart. Det har ansökts om rivningstillstånd för fastigheten på Stationsvägen 17. Rivningen kommer att ta sin tid och för tillfället har en konkurrensutsättning av rivningsarbetet inte gjorts och tidpunkten har inte fastställts. Gårdsplanen på fastigheten kan inte användas för parkering förrän rivningsarbetet är slutfört. Under rivningsarbetet måste det reserveras plats för själva byggplatsen och ett lagerområde. Dessutom ska det finnas tillräckligt med plats för att kunna röra sig på tomten.

En ökning av parkeringsplatserna vid hälsovårdscentralen är ändå också en kostnads- och resursfråga. För tillfället ligger stor inbesparingspress på den offentliga ekonomin och varje euro måste övervägas noga. Därmed måste utvecklandet av parkeringen vid hälsovårdscentralen genomföras med lätta och kostnadseffektiva metoder. Det är inte sannolikt att en investeringslösning skulle beviljas anslag från staden, med beaktande av att hyresavtalet för den egentliga verksamheten vid hälsovårdscentralen är tidsbunden. Det är naturligtvis på alla sätt önskvärt att verksamheten fortsätter, men i fråga om allokeringen av anslag måste vi följa de gällande avtalen.

Vi kan konstatera att äldrerådet har behandlat utvecklingen av parkeringsmöjligheterna vid hälsovårdscentralen under sitt sammanträde i november samt skickat ett brev till direktören för samhällstekniken och lokaldirektören i Västra Nylands välfärdsområde. I brevet ber äldrerådet att ärendet förs framåt genom ett samarbete. Äldrerådet föreslår både lättare åtgärder som kan genomföras i snabb tidtabell och en mer långsiktig lösning som stöder fullmäktigemotionen som nu är under behandling. Som svar på brevet har äldrerådet fått en text som motsvarar föredragningstexten.

Stadsfullmäktige

§ 4

12.02.2024

Samhällstekniska utskottet beslutade under sitt sammanträde 12.12.2023 (§ 108) att i samband med behandlingen av fullmäktigemotionen uppmana kommuntekniken att i samarbete med Västra Nylands välfärdsområde verkställa åtgärderna som kan genomföras med snabb tidtabell.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige antecknar för kännedom ovanstående som svar på fullmäktigemotionen om att öka parkeringsplatsernas antal vid Grankulla hälsovårdscentral och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Bakgrundsmaterial:

Fullmäktigemotion

Stadsfullmäktige

§ 5

12.02.2024

Svar på fullmäktigemotion om att slopa hundförbudet på Grankulla begravningsplats och Träskmossens myrområde

STF 12.02.2024 § 5

344/00.02.10.00/2023

Mer information:

kommunteknikchef Jarkko Riipinen, tfn 050 382 8756

miljöchef Anna-Lena Granlund-Blomfelt, tfn 050 323 6269

stadsjurist Lena Filipsson-Korento, tfn 050 354 0121

direktör för samhällstekniken Marianna Harju, tfn 050 304 1234

fornamn.efternamn@grankulla.fi

Ledamot Sami Villa med flera har under sammanträdet 19.6.2023 lämnat in en fullmäktigemotion där de föreslår att skyltar om hundförbud på Grankulla begravningsplats och Träskmossens myrområde slopas och att hundar tillåts i koppel i områdena. Ledamot Villa motiverar sin motion med att bland annat konstatera att de förbud bör slopas som inte grundar sig på lagar, som saknar rationella grunder och som inte övervakas på något annat sätt än genom kommuninvånarnas egenkontroll eller djungeltrumman på sociala medier (motionen som **bakgrundsmaterial**). Motionen innehåller även bilder på skyltarna.

Mål och motiveringar för hundförbudet på begravningsplatsen

Syftet med de skyltar som placerats på begravningsplatsen har varit, exakt som det står på skyltarna, att rikta hundpromenader till andra områden än begravningsplatsen. En begravningsplats är en speciell plats till sin karaktär, där minnet av den avlidna samt de anhörigas fridfulla besök på graven och deras sorg ska respekteras. Tystnad och lugn är också mycket viktiga vid begravningsförrättningar. Hundar kan skälla, busa med varandra, och det finns också människor som är rädda för hundar. Dessutom är det mycket olyckligt att det har flera gånger hittats hundspillning som ägaren inte har plockat upp på gångbanor och gravar på begravningsplatsen. Majoriteten av hundägare städar upp sin hunds spillning som de ska, men en del är likgiltiga för sin skyldighet trots att 14 § i ordningslagen föreskriver det. Sådant beteende är inte anständigt särskilt på en begravningsplats med tanke på dess speciella karaktär.

Mål och motiveringar för hundförbudet på Träskmossens myrområde

Även om Träskmossen är ett populärt friluftsområde är det i första hand ett naturskyddsområde. Hundförbudet på Träskmossen grundar sig på fridlysningsbestämmelserna i områdets skyddsbeslut. Fridlysningsbestämmelser ändras inte lättvindigt. Beslutet om fridlysningsbestämmelser finns som **bakgrundsmaterial**.

Träskmossens myrområde har skyddats 4.2.1998 (nr 195/99) enligt 1996 års naturvårdslag genom beslut av dåvarande Nylands länsstyrelse. Myrområdet anses vara ett av Grankullas viktigaste naturområden och bevarandet av området

Stadsfullmäktige

§ 5

12.02.2024

är av stor lokal betydelse. Området är cirka 4,5 hektar och i dess mittdel finns en högmosse som är i stort sett i naturtillstånd.

Enligt områdets fridlysningsbestämmelser är det bland annat förbjudet att rasta hundar i området. Myrnaturen är väldigt känslig. Hundars urin och spillning fungerar som gödningsmedel och kan ha negativa effekter på myrens vegetation. Därför har förbudet ansetts vara motiverat då området skyddades.

Enligt 61 § 1 mom. i den nya naturvårdslagen (9/2023) kan lagens tillsynsmyndighet, det vill säga Nylands NTM-central, lindra områdets fridlysningsbestämmelser om områdets naturvärden har minskat väsentligt. Detsamma gäller i en situation där fridlysningen av området står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen. Miljöministeriets utlåtande ska inhämtas om ansökan.

Enligt stadens kartläggning av vegetation 2022 är naturvärdena i Träskmossen i stort sett oförändrade jämfört med 1998. Det kan således inte anses vara motiverat att linda fridlysningsbestämmelser enligt 61 § i naturvårdslagen och slopa hundförbudet. Hundars vistelse i området kan inte heller anses uppfylla de andra villkoren för ändring/upphävande av fridlysningsbestämmelser enligt 61 § 1 mom.

Området kring Gallträsk är ett mycket populärt hundpromenadsområde. Att slopa hundförbudet på Träskmossen skulle med stor sannolikhet öka antalet hundar som rastas i området avsevärt, vilket skulle ändra den känsliga myrnaturen.

Det bör noteras att det aktuella hundförbudet inte gäller för ledarhundar som har grundläggande rätt att röra sig överallt enligt lagarna.

Lagöversikt

Enligt 14 § i ordningslagen ska ägaren eller innehavaren av en hund 1) hålla hunden kopplad inom tätorter; 2) se till att hunden inte kommer ut på motionsslingor eller andra likande löparbanor okopplad och inte alls ut på allmänna badstränder, på områden reserverade som lekplats för barn, på torg under torgtid, i skidspår som iståndsatts för allmänt bruk eller på idrottsplaner, om det inte är särskilt tillåtet, och 3) se till att hundens exkrementer inte lämnas kvar i miljön inom en tätort på ett område som underhålls.

Enligt lagen är det således inte möjligt att förbjuda hundar att vistas på begravningsplatsen, och den föråldrade skylten på begravningsplatsen har inte kontrollerats/uppdaterats. Däremot kan man i enlighet med lagen sätta upp en skylt på begravningsplatsen om att hålla hunden kopplad och/eller att plocka upp hundspillning.

I Träskmossens fall grundar sig hundförbudet på den tidigare gällande naturvårdslagen och fridlysningsbeslutet som fattades med stöd av lagen. Även med stöd av den nu gällande naturvårdslagen (53 och 56.2 §) är det möjligt att

Stadsfullmäktige

§ 5

12.02.2024

förbjuda eller begränsa bl.a. rätten att färdas om det är nödvändigt för att bevara arterna eller naturtyperna i området.

Därför är skylten om hundförbud på Träskmossens område i enlighet med lagen.

Förslag till svar på fullmäktigemotion

Hundar, att rasta dem och hålla dem kopplade samt att plocka upp deras spillning orsakar ofta livliga diskussioner och väcker starka känslor särskilt på sociala medier. Argument motiveras å ena sidan genom lagar och bestämmelser, å andra sidan med hundars och hundägares rättigheter. I slutändan kan det dock handla om en väldigt enkel fråga: att båda sidor tar hänsyn till den andra.

Det bör börjas med att konstatera att ordningslagen är tydlig i frågan: Ägaren eller innehavaren av en hund ska hålla hunden kopplad inom tätorter och se till att hundens exkrementer inte lämnas kvar i miljön inom en tätort på ett område som underhålls. Begravningsplatser nämns inte som ett område dit hundar inte alls får tas med. Lagen ska givetvis följas.

Skylten som förbjuder rastande av hundar på begravningsplatsen bör uppdateras i enlighet med detta. Enligt lagen kan det inte förbjudas att ta med hundar till en begravningsplats, men av de skäl som förklaras i förslagstexten rekommenderas det dock inte heller att specifikt gå ut med hunden till begravningsplatsen. I många församlingars stadgar rekommenderas att man inte tar med hus- och keldjur till en begravningsplats. Grankulla skulle kunna ta efter rekommendationerna och påminna invånare om goda seder på begravningsplatsen: att avsiktligt gå ut med husdjur till begravningsplatsen rekommenderas inte; om husdjuret gör avföring, städas den upp; hundrastare tar hänsyn till sörjande människor, begravingar osv.

Däremot har förbudsskylten på Träskmossens myrområde fortfarande de utgångspunkter som gäller enligt området's fridlysningsbestämmelser. Träskmossens naturvärden har i stort sett varit oförändrade, vilket är bra. Fridlysningen står inte i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse. Det anses således inte finnas grunder för att lindra eller upphäva fridlysningsbestämmelser. Men även den här skylten bör uppdateras så att den förbjuder husdjur mer generellt och inte bara hundar, även om majoriteten av husdjur som rastas är hundar. Det är också bra att skylten även i fortsättningen lyfter fram grunderna för fridlysningsbestämmelserna för området.

I Grankulla finns många vackra och välskötta parkområden, grönområden i naturtillstånd och skogsstigar. Lyckligtvis finns det alltså gott om alternativ för att gå ut med husdjur. Det vore mycket önskvärt att områdena används i första hand och att det goda syftet med att rikta rastande av husdjur till de här andra områdena skulle förstås. Ett viktigt medel i att främja förståelsen är att uppdatera skyltarna så att de har en vänlig och informativ ton.

Med utgångspunkt i ovanstående föreslogs till samhällstekniska utskottet att utskottet godkänner för sin del svaret på fullmäktigemotion om att slopa

Stadsfullmäktige

§ 5

12.02.2024

hundförbud på Grankulla begravningsplats och Träskmossens myrområde. Därtill föreslogs att samhällstekniska utskottet för ärendet vidare till stadsstyrelsen och stadsfullmäktige för godkännande samt att utskottet uppmanar kommuntekniken att uppdatera skyltarna på begravningsplatsen och Träskmossen enligt förslagstexten.

Vid [samhällstekniska utskottets möte 24.10.2023 § 95](#) gjordes ett understött motförslag enligt vilket hundförbuden ändras inte på begravningsplatsen och Träskmossen. En begravningsplats är en plats för lugn och stillhet, inte en hundpark med skällande och spillning. Hundförbudsskyltarna på Sandudds begravningsplats i Helsingfors togs bort 2021, vilket hade följande följder: <https://www.kotimaa.fi/artikkeli/kommentti-koirien-ulkoiluttaminen-lahti-hihnasta-hietaniemen-hautausmaalla>, <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000008379011.html>

Träskmossen är i sin tur ett naturskyddsområde med fridlysningsbestämmelser. Motförslaget förlorade omröstningen.

Med anledning av ovanstående gjordes följande förslaget till stadsstyrelsen (20.11.2023 § 197):

Samhällstekniska utskottet har uppmanat kommuntekniken att uppdatera skyltarna på begravningsplatsen och Träskmossens område på det sätt som framgår av förslagstexten.

Uppmaningen gällande begravningsplatsen beror på att det enligt ordningslagen inte längre är möjligt att förbjuda hundar att komma in på begravningsplatsen. Däremot kan man i enlighet med lagen sätta upp en skylt på begravningsplatsen om att hålla hunden kopplad och/eller att plocka upp hundspillning. Syftet är att påminna invånare om goda seder på begravningsplatsen med de uppdaterade skyltarna: att avsiktligt gå ut med husdjur till begravningsplatsen rekommenderas inte; om husdjuret gör avföring, städas den upp; hundrastare tar hänsyn till sörjande människor, begravingar osv. Kommuntekniken ansvarar för den slutliga utformningen av skyltarna.

Hundförbudet på Träskmossen slopas inte men avsikten är att uppdatera skylten så att den förbjuder husdjur mer generellt och inte bara hundar, även om majoriteten av husdjur som rastas är hundar.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige antecknar för kännedom ovanstående som svar på fullmäktigemotionen om att slopa hundförbudet på Grankulla begravningsplats och Träskmossens myrområde och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Bakgrundsmaterial:

Fullmäktigemotion
Fridlysningsbestämmelser

Stadsfullmäktige

§ 6

12.02.2024

Mötestidtabell för stadsfullmäktige år 2024 och våren 2025

STF 12.02.2024 § 6

556/00.02.09/2023

Mer information:

förvaltningsdirektör Hanna Ormio, tfn 040 637 3683
fornamn.efternamn@grankulla.fi

Enligt 109 § i förvaltningsstadgan beslutar organen om tid och plats för sina sammanträden. Ett sammanträde hålls också när ordföranden anser det vara påkallat eller en majoritet av ledamöterna i organet gör en framställning till ordföranden om att ett sammanträde ska hållas för behandling av ett angivet ärende. Ordföranden bestämmer då tidpunkten för sammanträdet. Ordföranden kan av grundad anledning ställa in ett sammanträde.

Stadsstyrelsen har under sitt sammanträde 2.10.2023 § 155 beslutat om en preliminär mötestidtabell år 2024 både för stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

Stadsstyrelsen**Stadsfullmäktige**

15.1.2024 (v. 3)

29.1.2024 (v. 5)

26.2.2024 (v. 9)

11.3.2024 (bokslut 2023) (v. 11)

25.3.2024 (bokslut 2023) (v. 13)

15.4.2024 (v. 16)

6.5.2024 (v. 19)

27.5.2024 (v. 22)

10.6.2024 (v. 24)

12.8.2024 (v. 33)

2.9.2024 (v. 36)

30.9.2024 (v. 40)

21.10.2024 (behandling av budget 2025) (v. 43)

28.10.2024 (behandling av budget 2025) (v. 44)

18.11.2024 (v. 47)

9.12.2024 (v. 50)

13.1.2025 (v. 3)

12.2.2024 (v. 7)

18.3.2024 (bokslut 2023, inledande ärenden) (v. 12)

20.5.2024 (v. 21)

17.6.2024 (bokslut 2023) (v. 25)

16.9.2024 (v. 38)

7.10.2024 (v. 41)

11.11.2024 (skatteprocent, budget 2025) (v. 46)

16.12.2024 (v. 51)

I samband med fastställandet av budgeten år 2024 (STF 18.12.2023 § 73) beslutades som en sparåtgärd att ett av sammanträdena år 2024 slopas. För stadsfullmäktige föreslås att till skillnad från den tidigare mötestidtabellen slopas sammanträdet i oktober månad 7.10.2024.

Eftersom mandatperioden upphör 30.5.2025 är det samtidigt ändamålsenligt att fastställa en preliminär tidtabell även för resten av sammanträdena under mandatperioden.

Stadsfullmäktige

§ 6

12.02.2024

När en ny mandatperiod börjar 1.6.2025 utses (enligt 32 § i kommunallagen) ledamöterna i kommunstyrelsen, i revisionsnämnden, i andra nämnder och i utskott vid ett sammanträde som fullmäktige håller i juni månad. Efter det konstituerande mötet för det nya fullmäktige i juni 2025 är det ändamålsenligt att också hålla ett sammanträde för den nya stadsstyrelsen. På det viset kan stadsstyrelsen välja sina representanter i olika organ och besluta om mötestidtabellen för följande höst och vår redan före sommaren.

Vi föreslår att stadsstyrelsen håller sina sammanträden under våren 2025 med två eller tre veckors mellanrum med beaktande av stadsstyrelsens och stadsfullmäktiges ömsesidiga mötesrytm. Stadsstyrelsen har för sin del godkänt den preliminära tidtabellen för våren 2025 (STS 29.1.2024 § 22).

År 2025 har skolorna sportlov 17–23.2.2025, påsken infaller 18–21.4.2025, Kristi himmelfärdsdag 29.5.2025 och midsommarafton 20.6.2025. Förutom tidpunkten för kommunal- och områdesvalen (13.4.2025) har de ovanstående semestertiderna och helgdagarna tagits i beaktande i förslaget om mötestidtabell.

Stadsstyrelsens sammanträden börjar i regel kl. 18.00 och stadsfullmäktiges kl. 19.00.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige beslutar att godkänna följande preliminära mötestidtabell för år 2024:

12.2.2024 (vecka 7)
18.3.2024 (vecka 12, bokslut 2023, inledande ärenden)
20.5.2024 (vecka 21)
17.6.2024 (vecka 25, bokslut 2023)
16.9.2024 (vecka 38)
11.11.2024 (vecka 46, skatteprocent, budget 2025)
16.12.2024 (vecka 51)

Dessutom beslutar fullmäktige att godkänna följande preliminära mötestidtabell för början av år 2025:

10.2.2025 (vecka 7)
17.3.2025 (vecka 12, bokslut 2023, inledande ärenden)
12.5.2025 (vecka 20)
9.6.2025 (nya fullmäktige, vecka 24, bokslut 2023)

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Stadsfullmäktige

§ 7

12.02.2024

Fullmäktigemotion

STF 12.02.2024 § 7

88/00.02.10.00/2024

Ordföranden meddelade att ledamöterna hade lämnat en fullmäktigemotion.

I motionen som är undertecknad av ledamot Bo-Christer Björk och ledamot Jarkko Huttunen med flera föreslås en jämförelse av kostnaderna i vår driftsekonomidel med kostnaderna hos en kontrollgrupp av kommuner ("benchmarking").

Fullmäktigemotionen finns som **bilaga**.

Beslut:

Fullmäktige beslutade att hänskjuta motionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilagor:

Fullmäktigemotion

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 1, § 4, § 5, § 6, § 7

BESVÄRSFÖRBUD FÖR ETT BESLUT SOM GÄLLER BEREDNING ELLER VERKSTÄLLIGHET

Ändring får inte sökas i detta beslut, eftersom beslutet endast gäller beredning.

Bestämmelser som tillämpas: Kommunallagen (410/2015) 136 §

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 2, § 3

BESVÄRSANVISNING

Kommunalbesvär över fullmäktigebeslut

Kommunalbesvär får anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part), och kommunmedlemmar. Besvär får anföras på den grunden att 1) beslutet har tillkommit i felaktig ordning, 2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller 3) beslutet annars strider mot lag. Besvär kan inte anföras på den grunden att beslutet strider mot privaträttsliga bestämmelser. Ändringssökanden ska lägga fram besvärgrunderna för besvärsmyndigheten innan besvärstiden går ut.

Besvärsmyndighet

Myndighet hos vilken besvär anföras och kontaktuppgifter:

Helsingfors förvaltningsdomstol	E-post:	helsinki.hao@oikeus.fi
Registratorskontoret	Tfn:	029 56 42000
Banbyggargvägen 5	Fax:	029 56 42079
00520 HELSINGFORS	Registraturens öppettid:	kl. 8.00–16.15

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Tiden för kommunalbesvär och när den börjar

Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet och lämnas in till besvärsmyndighetens registratorskontor senast under besvärstidens sista dag innan registratorskontoret stänger.

En kommunmedlem anses ha fått del av ett beslut sju dagar efter det att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat visas, eller vid den tidpunkt som framgår av mottagningsbeviset eller som har antecknats i ett särskilt intyg om delfående av beslut. Ett ärende anses dock ha kommit till en myndighets kännedom den dag brevet anlände. Vid vanlig elektronisk delgivning anses parten ha fått del av beslutet den tredje dagen efter att meddelandet avsändes, om inte något annat visas.

Dagen för delfåendet räknas inte med i besvärstiden. Om den sista dagen för att anföra besvär infaller på en helgdag, självständighetsdagen, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag, får besvär anföras den första vardagen därefter.

Kommunalbesvärens innehåll

I besvären ska följande anges:

- 1) det beslut i vilket ändring söks (det överklagade beslutet),
- 2) till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena),
- 3) grunderna för yrkandena,
- 4) vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

I besvären ska dessutom ändringssökandens namn och kontaktuppgifter uppges. Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Besvären ska också innehålla uppgift om postadress och eventuell annan adress (t.ex. e-postadress) till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress). Om flera personer anför besvär tillsammans, kan det i besvären anges att en av dem är kontaktperson. Om ingen kontaktperson har angetts är den person som nämns först i besvärsskriften kontaktperson.

Ombudet ska vid behov visa fullmakt (lag om rättegång i förvaltningsärenden 32 §).

Bilagor till besvären

Till besvären ska följande fogas:

- 1) det överklagade beslutet med besvärсанvisning,
- 2) utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa,
- 3) de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Rättegångsavgift

Enligt lagen om domstolsavgifter (1455/2015) kan förvaltningsdomstolen ta ut en rättegångsavgift för behandlingen av ett ärende som gäller ändringssökande. Avgiften är 270 euro från och med 1.1.2022 (förordning 1122/2021).